

ivn natuur
educatie

HOOGVEEEN

Nederland leest 2019

Donderdag 31 oktober van 19.30 tot 21.00 uur in Bibliotheek Hoogeveen/Verhalerwef aan de Wilmskade 27. Rosa van Werven geeft advies over duurzaam tuinieren. Er wordt voorgelezen uit natuurverhalen van Jan Wolkers. De natuur was voor hem een bron van inspiratie. De bibliotheek doet een bloemlezing van natuurverhalen van Jan Wolkers cadeau met als titel 'Winterbloei, samengesteld door Onno Blom. Toegang is gratis. Wel graag vooraf aanmelden bij Anke de Jong, s.d.jong@bibliotheekhoogeveen.nl o.v.v. Nederland-Leest-31 oktober.

HOOGVEEEN

Natuurwerkdag Steenbergerpark

Zaterdag 2 november van 9.30 tot 13.00 uur. Ieder jaar klimt het weer: handen uit de mouwen! Dit jaar gaan we aan de slag in de Speelnatuur russen het Struinhuis en de Beestenbult. De takken kan wel een opknopbeurt en in de Ildyle is onderhoud gewenst. Voor alle leeftijden. Geen kosten. Wil je mee lunchen in de Beestenbult dan graag op tijd aanmelden. Contact: hoogeveen.ivn@gmail.com

Het Drentse Landschap

DIEVER

Maak je eigen totem

Zaterdag 26 oktober van 10.00 tot 12.00 uur

Een herfst om niet gauw te vergeten

■ Het aantal vliegenzwammen loopt in de honderden

HOOGVEEEN Twee jonge vrouwen stappen van hun fietsen aan de Zuidwoldigerweg in Hoogeveen, steken over en lopen in de middenberm naar een groep van zeker veertig vliegenzwammen. Met hun telefoon maken ze foto's. Begijn je ter hoogte van de carpoolplek te tellen tot aan de voormalige kerkerboerderij, dan kom je langs de Zuidwoldigerweg op meer dan honderd vliegenzwammen. Ze staan ook in de berm van de Kinholtsweg. Een schitterende groep vliegenzwammen trof ik in de berm van de Schuine Dijk bij Fluitenberg. Maar waar zie je geen vliegenzwammen. Het is deze herfst onvoorstelbaar. Overal duffelen ze op. Ik vond ze zelfs rond twee dassenburchten. Enkele vliegenzwammen gresiden in de hoiën. Een vliegenzwam is een amantje. Aan de zijkant van

Vliegenzwammen langs de Schuine Dijk bij Fluitenberg. Hero Moorlag

winkelcentrum De Weide, langs de Kinholtsweg, staan in de berm lanen het fietspad een groep paddermantien en een groep broze russula's. De eerste keer dat ik deze soorten hier zag. Twee droge zomers, 2018 en 2019. Dan verwacht je niet veel paddenstoelen in nazomer en herfst. In 2018 klopte dat. Het mycelium, de zwamvlok, zeg maar de schim-

meidraden onder de grond, moeten nu eenmaal veel vocht opnemen om zich te kunnen ontwikkelen. Is het te droog, dan staat de groei stil. Blijkbaar is de eerste regen in augustus 2019 de stimulans geweest voor een snelle groei van het mycelium van een ongekend aantal soorten paddenstoelen en zwammen. Later ging het zelfs enkele dagen hard regenen. Het my-

celium van een groot aantal soorten paddenstoelen bundelde zich tot knoppen, bolletjes, die bij vochtig weer konden uitgroeien tot vruchtlichamen, de paddenstoelen. Een appelboom heeft appels als vruchten, een mycelium een paddenstoel of zwam. Onder de hoed vormen zich sporen, een-cellige zaden, waarmee de paddenstoel zich verspreidt. We kunnen nog tot in november genieten van de oouvoorstelbare aantallen paddenstoelen. Het doet denken aan topjaren van vroeger. Nachtvorst zal straks een einde maken aan al dat moois.

Bijzondere soorten

De Plantenwerkgroep van IVN-afdeling Hoogeveen gaat in het begin van de herfst over op de inventarisatie van paddenstoelen. De groep probeert altijd enkele deskundigen mee te krijgen, want het determineren van paddenstoelen is niet eenvoudig. Het leuke van een paddenstoelen topjaar is, dat je naast algemene soorten steevast soorten vindt die je in jaren niet hebt gezien. Aan de Wijken van Eleveld vonden we de lila gordijnzwam en de tranende fran-

jehoed. In het Kremboongbos ontdekten we de boschampignon, klimoptaaling en de vaaggegedelde gordijnzwam. We liepen door de bossen van Schoonhoven en vonden de rupsensoder, kopergroenzwam, grote bloedsteelmycena en scherpe kamrussula. Langs het Flotstrapad in De Weide vond ik drie reuzenchampignon en de rafelige parasolzwam. Vorige week waren we met de groep in het Faliebergbos in Zuidwold. Honderden kleefstroomycena's, de dalkoze huiszwam (wat een vreemde zwam!), tientallen gestreepte nestzwammetjes, gekraagde aardsterren, witte kluiszwam, schitterende stekeltrilzwammen en als klap op de vuurpijl een verse bundel prachtvlamboeden. In het Spaarbankbos vonden we een sponszwam zo groot als een voetbal. Zijn er veel paddenstoelen van dezelfde soort, dan plukken we enkele om ze met de loep te bekijken. Er gaat een wereld voor je open. Alleen de groene knolamantien hebben we laten staan. Het is de giftigste paddenstoel. Maar wel een mooie. ■

Hero Moorlag

Prachtvlamboed in het Faliebergbos. Hero Moorlag

Struikelen over paddenstoelen in een overvloedige herfst

HOOGVEEEN Oktober, paddenstoelensoep, paddenstoelensafari, paddenstoelencursus, paddenstoelencursus, je kunt er hoe dan ook niet omheen. Na een paar heel droge zomermaanden is er ineens een natte herfst en struikel je over de paddenstoelen. Zo staan er 150 vliegenzwammen in een middenberm, groeit er eikhaas in het park en wordt er voor het eerst een aardster gevonden in het Spaarbankbos. Ook kreeg ik een 'verrassing' te zien in het centrum van Hoogeveen. Daar, tussen stenen en langs stoeppranden, stonden wel 100 geschubde inktzwammen. Deze paddenstoel kun je overal tegenkomen en als ze jong zijn, zijn ze goed eetbaar. Als de inktzwam gaat kleuren, dan is het wachten op de inktdruppels. Ga de inkt maar eens opvangen en maak een mooie inkttekening.

Paddenstoelen eten

'Heb je wel eens paddenstoelen gegeten', vroeg ik de kinderen die tijdens een vrijdagmiddagactiviteit naar het Struinhuis wa-

Geschubde inktzwam die al aan het inkten is. Grietje Loof

ren gekomen. Er werd heftig met het hoofd geschud. 'Die zijn giftig'. Daar worden kinderen tegenwoordig wel mee opgevoed. 'Hebben jullie nog nooit een champignon gegeten?' Eigenlijk ben ik wel een beetje verbaasd. Ik denk terug aan mijn eigen jeugd. Toen stonden paddenstoelen nu niet direct op het menu, pas later maakte ik er kennis mee. Om te eten dan. Want paddenstoelen

plukken was (toen) niet verboden en in school werd er juist mooier mee gemaakt. Mijn paddenstoelendroom viel wel heel hard in duigen toen mijn creatie buiten de deur werd gezet. Er zat een stinkzwam in mijn herfstbakje en daar waren ze niet van gediend. Het zou stinken, het was niet eens in mij opgekomen. Paddenstoelen ruiken naar herfst, die stinken toch niet. Nu weet ik

wel beter. Sommige stinken behoorlijk, bijvoorbeeld de stinkzwam. Het bos ruikt naar paddenstoelen, zij ruimen het bos op. Als er geen paddenstoelen zouden zijn, dan kwam het bos om in het eigen afval. Alles wat neervalt op de bodem wordt door paddenstoelen 'opgegeten'. De uitspraak 'Die zijn giftig' is niet zomaar ontstaan. In een periode waarin wildplukken 'normaal' aan het worden is, moet je kinderen wel beschermen. Maar niet 'te', want er zijn heerlijke paddenstoelen te koop. Lekker veilig uit de winkel. Dat gaan we maar eens proberen tijdens de vrijdagactiviteit. Bij het IVN sluiten we de maand oktober af met een paddenstoelensafari in het park. Deelnemers krijgen een zakje 'broed' om thuis zelf oesterzwammen te kweken. Paddenstoelen, je kunt er niet omheen deze herfst. Ze zijn prachtig. Doe je trouwens ook mee aan de #2uurnatuur Challenge van IVN? ■

Grietje Loof,
IVN-afdeling Hoogeveen